

ΑΝΑΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ
TENDERS REVIEW AUTHORITY

Λεωφ. Γρίβα Διγενή 81-83, 2ος όροφος, Τ.Θ. 24820, 1304 Λευκωσία
Τηλ.: 22445100, Φαξ: 22445107, Email: tra@aap.gov.cy, Web: www.tra.gov.cy

Προσφυγή Αρ. 26/2023

Μεταξύ:

Ν. ΓΑΒΡΙΗΛ & ΥΙΟΙ ΛΤΔ

Αιτητών

ν.

ΔΗΜΟΥ ΠΑΦΟΥ

Αναθέτουσας Αρχής

**Αναθεωρητική Αρχή
Προσφορών:**

Έφη Παπαδοπούλου, Πρόεδρος
Λοΐζος Κάππας, Μέλος
Γιώργος Αναστασίου, Μέλος
Σόλων Παπαθεοχάρους, Μέλος
Δήμος Θωμά, Μέλος

Αιτητές:

Ν. ΓΑΒΡΙΗΛ & ΥΙΟΙ ΛΤΔ

Αντιπροσωπεύθηκε από τους:

1. Άννα Κ. Χρίστου, Δικηγόρο για Ιωαννίδης Δημητρίου ΔΕΠΕ
2. Χάρις Χριστοπούλου, Δικηγόρο για Ιωαννίδης Δημητρίου ΔΕΠΕ

Αναθέτουσα Αρχή:

ΔΗΜΟΣ ΠΑΦΟΥ

Αντιπροσωπεύθηκε από τους:

1. Μιχάλη Κυριακίδη, Δικηγόρο για Χάρη Κυριακίδη
2. Ελένη Νεοπτολέμου, Δικηγόρο για Χάρη Κυριακίδη
3. Χρυσοβαλάντω Περικλέους, Λειτουργό Δημοτικής Υπηρεσίας
Δήμου Πάφου

Ημερομηνία έκδοσης Απόφασης: 25 Σεπτεμβρίου, 2023

Α Π Ο Φ Α Σ Η

Η ακύρωση στις 12.6.2023 του διαγωνισμού με αρ. 23/2023 και τίτλο «*Δημιουργία του Κέντρου Ιστορικής Τεκμηρίωσης Πόλεως Πάφου και Διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου*» από το Δήμο Πάφου («η Αναθέτουσα Αρχή»), είχε ως αποτέλεσμα την καταχώριση από την εταιρεία Ν. Γαβριήλ & Υιοί Λτδ («οι Αιτητές») της παρούσας Προσφυγής.

Σύμφωνα με τα γεγονότα, απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής ημερ. 1.3.2023 να ακυρώσει το διαγωνισμό στον οποίο εμπρόθεσμα υποβλήθηκαν δύο προσφορές, μετά την αξιολόγηση των οποίων κρίθηκαν ως απαράδεκτες λόγω της μεγάλης απόκλισής τους από την προεκτιμηθείσα αξία της σύμβασης και να προσφύγει στη διαδικασία διαπραγμάτευσης με τους δυο προσφοροδότες χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, ακυρώθηκε από την Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών («η ΑΑΠ») στα πλαίσια της προσφυγής με αρ. 11/2023¹.

Ακολούθως στις 12.06.2023 μετά από επανεξέταση το Συμβούλιο Προσφορών έλαβε την προσβαλλόμενη απόφαση.

---

¹ Ν. Γαβριήλ & Υιοί Λτδ ν. Δήμου Πάφου, ημερ. 23.5.2023

Οι Αιτητές με τον πρώτο λόγο ακύρωσης υποστηρίζουν ότι η απόφαση είναι αποτέλεσμα πραγματικής και νομικής πλάνης καθώς και παράβασης της ακυρωτικής απόφασης της Προσφυγής 11/2023.

Με αναφορά στα πρακτικά, της Επιτροπής Προσφορών, του Συμβουλίου Προσφορών αλλά και του Δημοτικού Συμβουλίου, οι Αιτητές υποστηρίζουν ότι η Αναθέτουσα Αρχή ενώ αποδέχεται ότι αυτό που όφειλε να πράξει ήταν να συνεδριάσουν τα αρμόδια όργανα και να αιτιολογήσουν πλήρως το λόγο για τον οποίο το αντικείμενο και η δαπάνη του έργου περιορίστηκαν σε σύγκριση με αυτό που εγκρίθηκε, δεν το έπραξε και αντ' αυτού ακύρωσε το διαγωνισμό. Σύμφωνα με τους Αιτητές, η αποτυχία και/ή εσκεμμένη επιλογή της Αναθέτουσας Αρχής να παραγνωρίσει το αποτέλεσμα της ακυρωτικής απόφασης προβαίνοντας σε εκ νέου ακύρωση του διαγωνισμού χωρίς μάλιστα αιτιολογία, η οποία να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της διαφάνειας και της εμπιστοσύνης του διοικούμενου προς τη διοίκηση, επιδρά καταλυτικά στη νομιμότητα της προσβαλλόμενης απόφασης. Προς υποστήριξη της θέσης τους παραπέμπουν στα πρακτικά του Συμβουλίου Προσφορών ημερ. 30.05.2023 και στα όσα λέχθηκαν από το νομικό σύμβουλο της Αναθέτουσας Αρχής, ο οποίος εξέφρασε την άποψη ότι πρέπει να ετοιμαστεί αναθεωρημένη προεκτίμηση δαπάνης και πρότεινε προς συζήτηση επανεξέταση της απόφασης, κατακύρωσης του διαγωνισμού στο χαμηλότερο προσφοροδότη, ακύρωση του διαγωνισμού και προκήρυξη νέου.

Στη συνέχεια, οι Αιτητές διερωτώνται τι μεσολάβησε και μετά τις 30.05.2023 δεν τέθηκαν ξανά τα ζητήματα που απασχόλησαν παρά μόνο το ζήτημα της ακύρωσης του διαγωνισμού. Από τα πρακτικά, αναφέρουν, εκείνο το οποίο προκύπτει είναι ότι ούτε η Αναθέτουσα Αρχή ούτε οι νομικοί της σύμβουλοι πίστευαν ότι για σκοπούς συμμόρφωσης με το ακυρωτικό αποτέλεσμα της Προσφυγής αρ. 11/2023 η μόνη οδός ήταν η ακύρωση του διαγωνισμού και η προκήρυξη νέου.

Εσκεμμένα, αναφέρουν, κατά τη συνεδρία του Συμβουλίου Προσφορών ημερ. 30.05.2023 αποφασίστηκε ότι μετά την απόφαση της ΑΑΠ ενδεικνυόμενο βήμα είναι η ετοιμασία από το Σύμβουλο Επιμετρητή Ποσοτήτων αναθεωρημένης προεκτίμησης δαπάνης για το έργο, έτσι ώστε η διαδικασία να οδηγηθεί σε ακύρωση, αφού και πάλι με τη νέα εκτίμηση η προσφορά των Αιτητών θα κρινόταν ως μη συμφέρουσα, λόγω απόκλισης από τον προϋπολογισμό του έργου.

Η διαδικασία που ακολουθήθηκε υποστηρίζουν δεν αποτελεί ουσιαστική επανεξέταση αλλά άρνηση συμμόρφωσης με την απόφαση της ΑΑΠ. Η Αναθέτουσα Αρχή, αντί, ισχυρίζονται, ως είχε υποχρέωση, να επανεξετάσει και να ανακαλέσει την ακύρωση του διαγωνισμού και να προχωρήσει σε κατακύρωση του στους Αιτητές, ακύρωσε το διαγωνισμό επειδή όπως η ίδια διαπίστωσε δεν προηγήθηκε απόφαση του Συμβουλίου Προσφορών για αναθεώρηση του αντικειμένου του έργου και της δαπάνης.

Τα ελαττώματα σημειώνουν στα οποία η Αναθέτουσα Αρχή στηρίζεται για ακύρωση του διαγωνισμού δεν συνιστούν τους λόγους για τους οποίους η ΑΑΠ έκρινε ότι έπασχε η προηγούμενη απόφαση κατακύρωσης του. Με την ακυρωτική απόφαση, υποστηρίζουν, η ΑΑΠ δεν έκρινε ότι ήταν λανθασμένος ο προϋπολογισμός του έργου που προκηρύχθηκε, αλλά ότι υπάρχει πρακτικό που διαφοροποιεί το περιεχόμενο και τη δαπάνη του έργου που προκηρύχθηκε και το οποίο όμως η ΑΑΠ δεν αποδέχθηκε για τους λόγους που αναφέρονται στην απόφασή της. Συνεπώς, συνεχίζουν οι Αιτητές, η Αναθέτουσα Αρχή όφειλε να συνεδριάσει με βάση το νομικό και πραγματικό καθεστώς που ίσχυε τότε και να δώσει τη δέουσα αιτιολογία ως προς τον περιορισμό του αντικειμένου και της δαπάνης του έργου. Σχετικές κατά τους Αιτητές είναι οι υποθέσεις *A.T. Multitech Corporation Ltd v. Κυπριακής Δημοκρατίας*, Υπόθεση Αρ. 1165/2009, ημερ. 03.10.2011 και Προσφυγές 10/2019 και 11/2019 ημερ. 28.08.2019.

Λανθασμένα αναφέρουν η Αναθέτουσα Αρχή έκρινε ότι οι διαπιστώσεις και υποδείξεις της ΑΑΠ δεν είναι δεσμευτικές, αφού τέτοια θέση εξουδετερώνει την όποια βαρύτητα και σημασία αποκτά απόφαση της ΑΑΠ.

Η προσβαλλόμενη απόφαση υποστηρίζουν στερείται της απαιτούμενης από τον Κανονισμό 32(5)² των περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών (Δημοτικών) Κανονισμών του 2012, Κ.Δ.Π. 243/2012, δέουσας αιτιολογίας και ούτε συνάδει με τις βασικές αρχές του κοινοτικού δικαίου στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων.

Περαιτέρω με παραπομπή στα πρακτικά του Συμβουλίου Προσφορών ημερ. 12.06.2023, όπου αναφέρεται ότι η αύξηση του εκτιμώμενου κόστους είναι επαρκώς αιτιολογημένη, χωρίς όμως να εξηγούνται ή/και να παρουσιάζονται στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι πράγματι είναι αιτιολογημένη, υποστηρίζουν ότι για την έκδοση της προσβαλλόμενης απόφασης συντρέχουν αλλότριοι σκοποί, οι οποίοι επηρεάζουν την αιτιολογία και συνεπώς τη νομιμότητα της. Πρόθεση της Αναθέτουσας Αρχής, υποστηρίζουν, καθώς προκύπτει από τα πρακτικά του Συμβουλίου Προσφορών ήταν η προσπάθεια της Αναθέτουσας Αρχής να μην κατακυρώσει το διαγωνισμό.

Τελευταίος ισχυρισμός των Αιτητών είναι ότι η προσβαλλόμενη απόφαση λήφθηκε καθ' υπέρβαση και/ή κατάχρηση εξουσίας. Είναι θέση τους ότι παράνομα, καταχρηστικά και κατά παράβαση της απόφασης της ΑΑΠ και της υποχρέωσης που

---

² 32.(5) Η απόφαση για ακύρωση της διαδικασίας του διαγωνισμού θα πρέπει να είναι δεόντως αιτιολογημένη και να συνάδει με τις βασικές αρχές του κοινοτικού δικαίου στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων.

η Αναθέτουσα Αρχή είχε για συμμόρφωση, προχώρησε σε ακύρωση του διαγωνισμού. Επιδίωξη της Αναθέτουσας Αρχής, ισχυρίζονται, ήταν να οδηγηθεί η διαδικασία, μετά την απόφαση της ΑΑΠ, σε ακύρωση, έτσι ώστε να πετύχει περαιτέρω μείωση της τιμής κατακύρωσης καθώς και να δώσει ευκαιρία σε άλλο διαγωνιζόμενο να λάβει μέρος στο διαγωνισμό.

Εκ διαμέτρου αντίθετη είναι η θέση της Αναθέτουσας Αρχής η οποία υποστηρίζει το καθόλα νόμιμο της απόφασης της.

Με αναφορά σε δικαστικές αποφάσεις³ και νομοθεσία, αναφέρεται στη διακριτική ευχέρεια των αρμόδιων αρχών τηρουμένων των αρχών της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης των προσφοροδοτών να μην ολοκληρώσουν διαδικασία δημόσιου διαγωνισμού,. Περαιτέρω, υποστηρίζει, ότι το δικαίωμα των Αναθετουσών Αρχών να ακυρώνουν μια διαδικασία διαγωνισμού σύμφωνα με την απόφαση στη *C-244/02, Kauppatalo Hansel Oy κατά Imatran Kaupunki*, ημερ. 16.10.2003 υπάρχει ακόμη και στις περιπτώσεις που το λάθος οφείλεται αποκλειστικά στην ίδια την Αναθέτουσα Αρχή.

---

³ C-92/00 Hospital Ingenieure Krankenhaustechnik Planungs-Gesellschaft mbH (HI) v. Stadt Wien, ημερ. 18.06.2002, R + M Ressourcen + Management GmbH v. Κυπριακής Δημοκρατίας μέσω του Υπουργείου Εσωτερικών, Συνεκδ. Υποθέσεις Αρ.1384/2008 και Αρ.1385/2008 ημερ. 05.03.2012

Αναφερομένη στην απόφαση της ΑΑΠ στην Προσφυγή 11/2023, το ακυρωτικό αποτέλεσμα⁴ της οποίας, αναφέρει, είναι δεσμευτικό γι' αυτή, υποστηρίζει ότι εκείνο το οποίο ξεκάθαρα προκύπτει από την ακυρωτική απόφαση είναι ότι προκηρύχθηκε έργο που δεν είχε εγκριθεί από την Αναθέτουσα Αρχή, και άρα η προκήρυξη έπασχε. Επίσης δεν είχε καθοριστεί και τεκμηριωθεί ο προϋπολογισμός του έργου πριν από την προκήρυξη του διαγωνισμού. Η διαπίστωση αναφέρει της ΑΑΠ ήταν ξεκάθαρη. Άλλο έργο είχε εγκριθεί και άλλο ήταν αυτό που περιείχαν οι όροι του διαγωνισμού και της προκήρυξης.

Κατά τη διαδικασία επανεξέτασης, διαπιστώθηκε, επίσης, ότι, την απόφαση για τελική έγκριση του προϋπολογισμού και του περιεχομένου του διαγωνισμού πριν την προκήρυξη, την έλαβε όχι το Συμβούλιο Προσφορών, δηλαδή το κατά νόμο αρμόδιο όργανο αλλά το Δημοτικό Συμβούλιο. Δηλαδή, δεν υπήρχε απόφαση αναφορικά με την αναθεώρηση του διαγωνισμού πριν την προκήρυξή του.

Τα σφάλματα που διαπιστώθηκαν με την ακυρωτική απόφαση της ΑΑΠ αναφέρει ήταν πριν την προκήρυξη του διαγωνισμού, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει άλλη επιλογή από την ακύρωση του διαγωνισμού και την επαναπροκήρυξή του, εφόσον

---

⁴ Podium Engineering Ltd v. Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών, Υπόθεση 512/2008, ημερ. 12.10.2010, WTE Wassertechnik GmbH v. Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών, Υπόθεση 1573/2015, ημερομηνίας 28.02.2017, Kyriakos Andreou Arsiotis Developments & Construction Ltd v. Κοινοτικού Συμβουλίου Πύργου Λεμεσού κ.ά., Συνεκδ. Υποθέσεις 904/2010 και 905/2010, 31.10.2016, Άρθρο 59 (2) του περί των Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμου, Ν. 158(Ι)/1999

ο διαγωνισμός είχε δημοσιευθεί λανθασμένα, οι προσφορές υποβλήθηκαν και αξιολογήθηκαν στην απουσία απόφασης αρμόδιου οργάνου, χωρίς τεκμηριωμένη δαπάνη και για έργο διαφορετικό από αυτό που εγκρίθηκε. Από τη στιγμή που ο αρχικός διαγωνισμός ήταν διαφορετικός από το διαγωνισμό της προκήρυξης, η Αναθέτουσα Αρχή, δεν μπορούσε να προχωρήσει σε τροποποίηση όρων. Εκ των υστέρων δεν ήταν δυνατό να επανακαθορισθεί ο προϋπολογισμός του έργου και να καθορισθεί το αντικείμενό του, και παραπέμπει σχετικά στην απόφαση ***GMM Global Money Managers AIFM Ltd v. Υπουργείου Οικονομικών, Προσφυγή 35/2020, ημερ. 24.03.2021.***

Η Αναθέτουσα Αρχή διαφωνεί και με τη θέση των Αιτητών ότι η επίδικη απόφαση παραγνωρίζει ή παρακάμπτει το αποτέλεσμα της απόφασης της ΑΑΠ, χωρίς την απαιτούμενη δικαιολογία ή διαφάνεια. Η προσβαλλόμενη απόφαση όπως αυτό προκύπτει από τα πρακτικά και την επιστολή γνωστοποίησης των αποτελεσμάτων είναι πλήρως αιτιολογημένη.

Σχετικά με τον ισχυρισμό για αναιτιολόγητη αυξομείωση του προϋπολογισμού, αναφέρει ότι σύμφωνα με την αναλυτική πρόταση του Συμβούλου Μελετητή, ξεκάθαρα προκύπτει η απαιτούμενη αιτιολογία, η οποία βασίζεται σε σχετικό κατάλογο δελτίων ποσοτήτων. Σ' ότι αφορά το ύψος της εκτιμηθείσας δαπάνης,

αυτό όπως είναι καλά νομολογημένο αποτελεί ζήτημα που εμπίπτει στη διακριτική ευχέρεια της Αναθέτουσας Αρχής και δεν μπορεί να ελεγχθεί από την ΑΑΠ⁵.

Απορρίπτει επίσης τον ισχυρισμό των Αιτητών για επιτηδευμένη προσπάθεια να μην κατακυρωθεί ο διαγωνισμός. Το απόσπασμα των πρακτικών, αναφέρει, στο οποίο παραπέμπουν οι Αιτητές αφορά το νέο διαγωνισμό που θα προκηρυχθεί, με σκοπό να διορθωθούν τα ελαττώματα της διαδικασίας που ακολουθήθηκε. Όσα δε αναφέρονται για το νέο διαγωνισμό, δεν αποτελούν μέρος της προσβαλλόμενης απόφασης και συνεπώς δεν μπορούν να ληφθούν υπόψη. Δεν αποτελούν εκτελεστή διοικητική πράξη.

Ούτε οι συνεχείς αναφορές των Αιτητών για εισαγωγή νέων δεδομένων ευσταθούν. Νέα δεδομένα δεν υπάρχουν, ούτε η ΑΑΠ έκρινε κάτι τέτοιο. Υπάρχει μόνο η υποχρέωση της Αναθέτουσας Αρχής να συμμορφωθεί με τα όσα αποφασίστηκαν από την ΑΑΠ.

Τέλος, αβάσιμος υποστηρίζει είναι και ο λόγος ακύρωσης για υπέρβαση ή/και κατάχρηση εξουσίας.

---

⁵ Antonis Askanis Ltd. v. Κυπριακής Δημοκρατίας μέσω 1. Αναθεωρητικής Αρχή Προσφορών 2. Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, Τμήμα Τεχνικών Υπηρεσιών, Υπόθεση 1138/05, ημερ. 06.09.2006

Ενώπιον της Αναθέτουσας Αρχής, καταλήγει, σύμφωνα με τα στοιχεία του διοικητικού φακέλου, υπήρχαν όλα τα ουσιώδη γεγονότα τα οποία αφού έλαβε υπόψη κατέληξε στην προσβαλλόμενη απόφαση σύμφωνα με τις αρχές της νομολογίας.

Έχοντας παραθέσει τις θέσεις των μερών το ερώτημα που πρέπει να απαντηθεί είναι κατά πόσο η απόφαση ακύρωσης του διαγωνισμού μετά την απόφαση στην Προσφυγή 11/2023 είναι αποτέλεσμα δέουσας έρευνας, φέρει επαρκή αιτιολογία και είναι εύλογη στην βάση όσων κρίθηκαν από την ΑΑΠ.

Για να είναι κατανοητά όσα στη συνέχεια θα αναφέρουμε παραθέτουμε απόσπασμα από την ακυρωτική απόφαση στην Προσφυγή 11/2023 και αποσπάσματα από τα πρακτικά του Συμβουλίου προσφορών ημ. 12.6.2023 τα οποία περιέχουν την προσβαλλόμενη απόφαση.

«Καθώς προκύπτει από το διοικητικό φάκελο το έργο το οποίο εγκρίθηκε στις 24.10.2022 είναι διαφορετικό από το έργο της προκήρυξης. Το έργο της 24.10.2022 αφορούσε την Ανάπλαση της περιοχής που περιλαμβάνει τον Παλιό Κεντρικό Αστυνομικό Σταθμό Πάφου, τον Δημόσιο Κήπο και την Πλατεία Μουσαλλά – Μετατροπή του Σταθμού σε Κέντρο Ιστορικής Τεκμηρίωσης Πόλεως Πάφου. Στο εν λόγω πρακτικό καταγράφεται ότι:

«Ενώπιον του Συμβουλίου τίθεται σημείωμα του Μελετητή Μ. Κυριακίδη με την τελική επιμέτρηση. Το συνολικό τελικό κόστος ανέρχεται σε €14.568,00 πλέον ΦΠΑ.

Τα έγγραφα είχαν εγκριθεί σε συνεδρία του Συμβουλίου Προσφορών ημερ. 14.9.2022 ενώ αναμενόταν η τελική επιμέτρηση η οποία τίθεται σήμερα ενώπιον των Μελών.

Ο Δήμαρχος ενημέρωσε ότι το έργο θα συγχρηματοδοτηθεί από Ευρωπαϊκά κονδύλια της περιόδου 2021-2027 ή/και από δανεισμό του Δήμου καθώς όπως έχει ενημερωθεί από τον Οικονομικό Διευθυντή, οι οικονομικοί δείκτες μας επιτρέπουν το εν λόγω Έργο να χρηματοδοτηθεί μέσω δανεισμού.

(Αποχωρούν οι υπηρεσιακοί)

Μετά από ανταλλαγή απόψεων τα μέλη αποφασίζουν την έγκριση του ποσού της προεκτίμησης δαπάνης όπως αυτό προήλθε μέσω της τελικής επιμέτρησης».

Το έργο του υπό κρίση διαγωνισμού όπως περιγράφεται στην προκήρυξη είναι Δημιουργία Κέντρου Ιστορικής Τεκμηρίωσης Πόλεως Πάφου και διαμόρφωση περιβάλλοντος χώρου, φαίνεται δηλαδή να είναι μέρος του έργου που εγκρίθηκε στις 24.10.2022.

Από την περιγραφή του έργου στο πρακτικό του Δημοτικού Συμβουλίου ημερ. 24.10.2022 και την περιγραφή στα έγγραφα προκήρυξης του εδώ διαγωνισμού με σαφήνεια προκύπτει ότι το έργο δεν είναι το ίδιο.»

[...]

Η διαπίστωση μας ότι στη βάση του διοικητικού φακέλου (πρακτικό ημερ. 24.10.2022) το εγκριθέν έργο ήταν διαφορετικό όχι μόνο ως προς το περιεχόμενο αλλά και ως προς τη δαπάνη από το έργο που προκηρύχθηκε αδυνατούμε να δεχθούμε το βάσιμο της προσβαλλόμενης απόφασης.

Η κατάληξή μας αυτή, οδηγεί σε ακύρωση τόσο την απόφαση ακύρωσης του διαγωνισμού για το λόγο ότι η τιμή της προσφοράς των Αιτητών είχε μεγάλη απόκλιση από την προεκτιμηθείσα δαπάνη της σύμβασης όσο και την απόφαση για χρησιμοποίηση της διαδικασίας με διαπραγμάτευση, εφόσον ο προϋπολογισμός του έργου δεν έχει καθοριστεί και τεκμηριωθεί πριν από τη διαδικασία σύναψης σύμβασης όπως απαιτεί το άρθρο 23 του Ν. 73(Ι)/2016 πιο πάνω.»

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ
ΔΗΜΟΥ ΠΑΦΟΥ ΗΜΕΡ. 12.6.2023 - ΑΡ.9/2023.

«Εισάγοντας το θέμα, ο Δήμαρχος ανέφερε ότι το Συμβούλιο καλείται να αξιολογήσει την κατάσταση όπως έχει διαμορφωθεί με την ακυρωτική Απόφαση της Α.Α.Π. ημερ. 23.5.2023 και να αποφασίσει για τον ενδεικνυόμενο περαιτέρω χειρισμό. Το θέμα εξετάστηκε νωρίτερα την ίδια μέρα από την Επιτροπή Προσφορών, η οποία διαμόρφωσε συγκεκριμένη εισήγηση προς το Συμβούλιο. Η εισήγηση προβλέπει την ακύρωση του Διαγωνισμού υπ'αρ. 23/2023 και την προκήρυξη νέου βάσει των εξής :

(1) Η ακύρωση του Διαγωνισμού επιβάλλεται υπό το φως των διαπιστώσεων που περιέχονται στην απόφαση της Α.Α.Π. ημερ. 23.5.2023 αναφορικά με ελαττώματα της διαδικασίας που ακολουθήθηκε, περιλαμβανομένων μεταξύ άλλων και των εξής: (α) το έργο που αναφέρεται στην προκήρυξη του Διαγωνισμού ήταν διαφορετικό από αυτό που είχε εγκριθεί από το Συμβούλιο Προσφορών, τόσο ως προς το περιεχόμενο όσο και σε σχέση με την προεκτιμώμενη δαπάνη, (β) δεν είχε προηγηθεί απόφαση του Συμβουλίου Προσφορών για αναθεώρηση του αντικειμένου του έργου και της δαπάνης, (γ) ο προϋπολογισμός του έργου δεν είχε καθοριστεί και τεκμηριωθεί πριν από τη διαδικασία σύναψης της σύμβασης.

(2) Πριν από την προκήρυξη νέου διαγωνισμού, να ετοιμαστεί κατάλληλα τεκμηριωμένη επικαιροποιημένη προεκτίμηση δαπάνης η οποία να τεθεί προς έγκριση στα αρμόδια όργανα του Δήμου.

Συμφωνήθηκε ως προς την διαδικασία συζήτησης του θέματος όπως πρώτα διατυπώσει τις απόψεις του ο νομικός σύμβουλος που χειρίστηκε την υπόθεση ενώπιον της Α.Α.Π. και στη συνέχεια να διεξαχθεί συζήτηση και να ληφθεί απόφαση.

[...]

Υστερα από ανταλλαγή απόψεων, το Συμβούλιο λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση της Α.Α.Π. ημερ. 23.5.2023 επί της Προσφυγής υπ'αρ.11/2023, αποφάσισε να εγκρίνει την εισήγηση που διαμόρφωσε για το θέμα η Επιτροπή Προσφορών στη συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε σήμερα και η οποία τέθηκε υπόψη του Συμβουλίου στην παρούσα συνεδρία και καταγράφεται πιο πάνω.»

Μετά την ακυρωτική απόφαση στην Προσφυγή 11/2023 η Αναθέτουσα Αρχή ως είχε υποχρέωση προχώρησε σε επανεξέταση, υπό τη δέσμευση πάντοτε των αποφασισθέντων στην Προσφυγή 11/2023.

Σχετικά με την υποχρέωση της Αναθέτουσας Αρχής για συμμόρφωση με τα αποφασισθέντα από την Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών στις *Συνεκδικασθείσες Υποθ. 904/2010 και 905/2010*⁶ αναφέρονται τα εξής:

«Η επανεξέταση από το διοικητικό όργανο δηλαδή την Αναθέτουσα Αρχή, που ακολουθεί μετά την έκδοση της απόφασης της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών, και καταλήγει σε κατακύρωση της προσφοράς εκ νέου, είτε στον ίδιο προσφοροδότη είτε σε άλλον, δεν αποτελεί την «τελική απόφαση μίας σειράς διαδοχικών πράξεων που είναι υποχρεωτικές για την έκδοση αυτής». Αποτελεί πράξη συμμόρφωσης σε μία απόφαση αναθεωρητικού ελέγχου ανεξάρτητου οργάνου, με διακριτές αρμοδιότητες ελέγχου της νομιμότητας της διοικητικής απόφασης, στη βάση των νομικών λόγων ακύρωσης που προβάλλονται στην ιεραρχική προσφυγή. Δεν αποτελεί την συνέχεια μίας ίδιας διαδικασίας, για έκδοση της «τελικής» διοικητικής πράξης, αλλά επιστροφή στην παρελθούσα διαδικασία ενώπιον της Αναθέτουσας Αρχής, προς συμμόρφωση με την απόφαση».

Επίσης στην *Podium Engineering Ltd v. Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών*,

Υπόθ. 512/2008 ημερ. 12.10.2010 αναφέρεται ότι:

---

⁶ Kyriakos Andreou Arsiotis Developments & Construction Ltd v. 1. Κοινοτικού Συμβουλίου Πύργου Λεμεσού κ.ά. και Kyriakos Andreou Arsiotis Developments & Construction Ltd v. Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών, ημερ. 31.10.2016,

«Οι αποφάσεις των Αναθεωρητικών Αρχών, μετά την ολοκλήρωση και τη διαδικασία εξέτασης των ιεραρχικών προσφυγών, δεσμεύουν τις αναθέτουσες αρχές ως προς το ακυρωτικό αποτέλεσμα».

Η υποχρέωση της Αναθέτουσας Αρχής προς συμμόρφωση με τα αποφασισθέντα από την Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών έμμεσα πλην σαφώς προκύπτει και από το άρθρο 15(2) του περί των Διαδικασιών Προσφυγής στον Τομέα της Σύναψης των Δημοσίων Συμβάσεων Νόμου του 2010, Ν. 104(I)/2010, το οποίο προνοεί ότι:

«(2) Οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς γνωστοποιούν εγγράφως στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών, εντός ευλόγου υπό τις περιστάσεις χρόνου, τα ληφθέντα μέτρα προς συμμόρφωση με κάθε απόφαση της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών».

Εάν δεν υπήρχε υποχρέωση συμμόρφωσης προς τί η ανάγκη γνωστοποίησης των μέτρων που λήφθηκαν προς συμμόρφωση.

Καθώς προκύπτει από το περιεχόμενο του διοικητικού φακέλου η Αναθέτουσα Αρχή μετά την ακυρωτική απόφαση στην Προσφυγή 11/2023 για σκοπούς συμμόρφωσης προχώρησε σε επανεξέταση, υπό το φως πάντοτε των εκεί αποφασισθέντων, τα οποία έχουμε ήδη παραθέσει πιο πάνω.

Οι Αιτητές τα αποφασισθέντα στην Προσφυγή 11/2023 τα ερμηνεύουν κατά τρόπο που η κατάληξη της Αναθέτουσας Αρχής να είναι εσφαλμένη. Στην ουσία,

ισχυρίζονται ότι η ακύρωση της κατακύρωσης στα πλαίσια της Προσφυγής 11/2023, έγινε λόγω απουσίας αιτιολογίας και συγκεκριμένα ότι στη βάση του διοικητικού φακέλου δεν αιτιολογείτο γιατί το εγκριθέν έργο ήταν διαφορετικό όχι μόνο ως προς το περιεχόμενο αλλά και ως προς τη δαπάνη από το έργο που προκηρύχθηκε. Συνεπώς, καταλήγουν, έπρεπε τα αρμόδια όργανα να αιτιολογήσουν τη διαφοροποίηση, εφόσον σύμφωνα με το πρακτικό της 24.10.2022 το εγκριθέν έργο ήταν αξίας €14.568.000 (για σκοπούς της παρούσας €14.000.000) και στο εγκριθέν περιλαμβάνετο το προκηρυχθέν. Το γεγονός ότι η αξία του προκηρυχθέντος δεν καταγράφετο, ήταν χωρίς σημασία. Η Αναθέτουσα Αρχή κατά την επανεξέταση, εκείνο το οποίο έπρεπε να πράξει, ήταν να αιτιολογήσει τη διαφοροποίηση του προκηρυχθέντος από το εγκριθέν. Στην ουσία, υποστηρίζουν, ότι εφόσον είχαν εγκριθεί δύο έργα αλλά η Αναθέτουσα Αρχή αποφάσισε να προχωρήσει πρώτα με το ένα, μπορούσε να αιτιολογήσει την αλλαγή που υπήρχε.

Με κάθε εκτίμηση προς τους Αιτητές δεν αντιλαμβανόμαστε πως η Αναθέτουσα Αρχή μπορούσε να αιτιολογήσει εκ των υστέρων και χωρίς στοιχεία στο διοικητικό φάκελο, γιατί το έργο που προκηρύχθηκε ήταν διαφορετικό από το εγκριθέν τόσο στο περιεχόμενο όσο και στη δαπάνη. Στην ουσία οι Αιτητές εισηγούνται όπως παρά την απουσία απόφασης από τα αρμόδια όργανα πριν την προκήρυξη του ενός εκ των δύο έργων που εγκρίθηκαν και χωρίς να εξετάζουμε εάν εγκρίθηκαν από το κατά νόμο αρμόδιο όργανο, αυτά, εκ των υστέρων με απόφασή τους μπορούσαν να

συμπληρώσουν το κενό που υπήρχε δηλαδή γιατί το έργο της προκήρυξης είναι διαφορετικό από το εγκριθέν ή με άλλα λόγια γιατί περιόρισαν τη δαπάνη του προκηρυχθέντος, πράγμα αντίθετο με κάθε αρχή δικαίου που διέπει τους δημόσιους διαγωνισμούς. Ούτε το γεγονός ότι η δαπάνη για το εγκριθέν έργο η οποία ήταν δεκατέσσερα εκατομμύρια και το προκηρυχθέν εννιά εκατομμύρια βοηθά τους Αιτητές, από τη στιγμή που στο πρακτικό της 24.10.2022 δεν υπάρχει συγκεκριμένη δαπάνη για το προκηρυχθέν, σύμφωνα με το περιεχόμενο του διοικητικού φακέλου. Εάν τα αρμόδια όργανα ενεργούσαν όπως οι Αιτητές εισηγούνται θα συμπλήρωναν τις παραλείψεις τους, πράγμα αντίθετο με τις αρχές που διέπουν τους δημόσιους διαγωνισμούς όπως είναι η αρχή της δημοσιότητας και διαφάνειας, της τυπικότητας και της ασφάλειας δικαίου, οι οποίες επιβάλλουν όπως οι δημόσιοι διαγωνισμοί διαπνέονται από νομιμότητα ώστε να μην δημιουργούνται σκιές και ερωτήματα.

Στην παρούσα περίπτωση η απουσία απόφασης για προκήρυξη πρώτα του ενός από τα δύο εγκριθέντα στις 24.10.2022 έργα, συνολικής δαπάνης €14.000.000, η απουσία στο εν λόγω πρακτικό της δαπάνης για κάθε έργο χωριστά, κάτω από οποιοσδήποτε συνθήκες δεν μπορούσε να θεραπευθεί με εκ των υστέρων αιτιολογία όπως εισηγούνται οι Αιτητές. Απουσίαζε η απαιτούμενη πριν την προκήρυξη απόφαση του κατά νόμο αρμόδιου οργάνου.

Η Αναθέτουσα Αρχή και χωρίς να εξετάζουμε οτιδήποτε σχετικό με τα όργανα που έλαβαν τις αποφάσεις το οποίο εκ των υστέρων στα πλαίσια της επανεξέτασης διαπιστώθηκε και προωθήθηκε από το δικηγόρο της Αναθέτουσας Αρχής, κρίνουμε ότι ορθά ερμήνευσε την απόφασή μας στην Προσφυγή 11/2023. Η απόφασή της για ακύρωση του διαγωνισμού για τους λόγους που καταγράφονται στο πρακτικό του Συμβουλίου Προσφορών, ημερ. 12.6.2023 αποτελεί συμμόρφωση με την ακυρωτική απόφαση, λήφθηκε μετά από έρευνα, είναι επαρκώς αιτιολογημένη και καθόλα εύλογη.

Για όλους τους λόγους που έχουμε αναφέρει η προσφυγή απορρίπτεται χωρίς άλλη διαταγή.